

Vedtak i Transportklagenemnda - Kollektivreiser

Sammendrag

Manglet tilleggsbillett

Dato

11.03.2019

Saksnummer

2019-00095

Tjenesteytere

AtB AS

Klager har i det vesentlige anført

Den 22. november 2018 reiste klager med buss fra Haugan til Stjørdal, og benyttet da reisekort. Føreren av bussen bekreftet at registrering av betaling var ok da klager gikk ombord i bussen. Da bussen ankom Muruvik ble klager stoppet i kontroll og ilagt gebyr som følge av manglende tilleggsbillett. Klager tilbød seg å betale tilleggsbillett på stedet, men dette ble avslått av kontrolløren.

Klager er bosatt i Malvik og benytter ofte buss til Trondheim og Stjørdal. Noen måneder før illeggelsen av gebyret kjøpte klager et periodekort hos AtBs kundesenter i Trondheim. Han mottok ingen informasjon under kjøpsprosessen om at periodekortet ikke kunne benyttes ved reise til Stjørdal.

Videre anfører klager at føreren burde spurt hvor han skulle, og dermed klarlagt at klagers reisekort kun var gyldig frem til Muruvik. Klager føler seg, i likhet med mange i hans generasjon, usikker på mange av nåtidens betalingsformer, og derfor spurte han spesielt om betalingen var i orden, noe føreren bekreftet.

Klager stiller seg undrende til at AtB opprettholder tilleggskravet, selv om selskapet uttrykker forståelse for at han ikke hadde til hensikt å unndra seg betaling.

Klager ber AtB frafalle gebyret.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Klager ble 22. november 2018 ilagt tilleggsgebyr da han ved billettkontroll ikke kunne fremvise gyldig billett for riktig sone.

Personer som opprettholder seg på transportmidler som kjøres på kontrakt for eller eies av AtB, regnes som reisende er bundet av AtBs transportvedtekter. Det fremgår tydelig av transportvedtektene at reisende må ha gyldig reisebevis før de stiger om bord i bussen. Det er kundens eget ansvar å påse at han har gyldig billett for hele reisen. Sonekartet over busstilbudet i Trøndelag finner man på AtB sine nettsider. Reise innad i Sone A krever ordinær billett, lik den klager hadde kjøpt. Med denne billetten kan man reise fritt innen Sone A. Det er derimot slik at grensene for Sone A går bl.a. ved Muruvik. Det vil si at klagers billett var gyldig fra Haugan og fram til Muruvik. Etter dette punktet reiser man over i en ny sone noe som krever kjøp av tilleggsbillett. Billettprisene ved reise med regionbussene i Trøndelag beregnes med bakgrunn i antall soner man reiser gjennom, i dette tilfellet en ekstra sone for Sone B3. I og med at klager ved påstigning på Haugan hadde gyldig billett for Sone A, var det ingen grunn for sjåføren å reagere.

Sjåføren er ingen kontrollør, og det er dermed ikke sjåførens ansvar å sjekke at du har gyldig billett for hele reisen. Vedrørende sjåførens ansvar uttaler nemnda i sak 2018-02900 at «Bussjåførene ikke har billettkontrollansvar, dette ligger hos kontrollørene». Det er derimot praksis for at sjåførene veileder kunder som har spørsmål om soner, avganger og billetter. Dersom klager hadde spurt sjåføren, ville klager ha fått informasjon om billettordningen ved reise gjennom flere soner, og kunne kjøpt tilleggsbillett hos sjåføren.

AtB har forståelse for klagers situasjon men må likevel tolke regelverket i henhold til etablert praksis. AtB er et aksjeselskap som eies av Trøndelag fylkeskommune og er derfor bundet av alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper, slik som krav til likebehandling og forutberegnelighet. Likhetsprinsippet legger et rettslig bånd på forvaltningens skjønnsutøvelse ved å fastslå at forvaltningen i størst mulig grad skal foreta en lik behandling av like saker basert på anvendelsen av likt regelverk.

På bakgrunn av ovennevnte åpner ikke AtBs regelverk for bruk skjønn og det er således ikke rom til å forskjellsbehandle de reisende. Det er klart at det er den reisende sitt ansvar å selv påse at han har gyldig reisebevis når han går ombord i bussen og under hele reisen, og det er følgelig han som må bære risikoen dersom det ved billettkontroll viser seg at den reisende ikke kan fremvise gyldig billett. AtB og kontrollørene kan ikke vektlegge subjektive forhold hos den enkelte passasjer, og har ikke adgang til å la være å ilegge tilleggsgebyr/ettergi tilleggsgebyr i de tilfellene der det er grunnlag til å ilegge gebyr.

Dersom AtB hadde åpnet for denne bruken av skjønn, ville det potensielt ha ledet til en usaklig forskjellsbehandling avhengig av kontrollør/saksbehandler og det ville vært vanskelig å etterleve en praksis som sikrer forutberegnelighet for våre kunder. I og med at AtB har erfart at enkelte kunder avventer å kjøpe billett til de ser kontrollørene gå ombord i bussen, ser vi oss nødt til å anvende regelverket strengt i alle tilfeller hvor reisende har kjøpt eller forsøker å kjøpe tilleggsbilletter etter start av billettkontroll.

Det bør også nevnes at AtBs praksis er legitimert av Transportklagenemnda. AtB viser her til sak 2017-00124 hvor nemnda uttaler at «det etter nemndas syn er nødvendig å ha en streng praksis da det er vanskelig å skille mellom årsakene til at den reisende ikke har gyldig billett (...)». I dette tilfellet hadde nemnda vurdert klagers opplysninger om subjektive forhold, som sin helse og øvrige livssituasjon, men ikke funnet at det gir tilstrekkelig grunnlag for å anbefale at gebyret frafalles.

Reglene om gyldig billett for riktig sone gjelder likt for alle, uavhengig av subjektive forhold i den enkelte reisendes sak. AtB opprettholder derfor vår tidligere avgjørelse og viser til vår begrunnelse i tidligere svar gitt til klager.

Nemnda bemerker

Klager ble ved kontroll på bussen fra Haugan til Stjørdal den 22. november 2018 ilagt gebyr da han ikke hadde billett for siste del av reisen.

Nemnda legger til grunn at klager hadde periodekort for sone A. Reisen gikk imidlertid utover sone A til sone B3 og klager hadde ikke kjøpt tilleggsbillett.

Det fremgår av AtBs transportvilkår § 2 at reisende må ha gyldig billett og ifølge § 7 første ledd skal tilleggsavgift ilegges dersom gyldig billett ikke kan vises ved kontroll. Bestemmelsen er objektiv.

Nemnda peker på at det er den reisendes ansvar å sette seg inn i billettsystemer og priser. Av periodekort vil det framgå at kortet gjelder for en bestemt sone og således gjelder et begrenset geografisk område.

Nemnda legger til grunn at bussjåførene ikke har ansvar for kontroll av billetter, men har et veiledningsansvar.

Nemnda bemerker at klager hadde gyldig billett for sone 2 da han gikk på bussen i sone 2. Nemnda legger til grunn at klager kun spurte om betalingen var i orden og ikke sa noe om hvor langt han skulle.

Etter nemndas syn var klager selv nærmest til å opplyse om hvor langt han skulle.

Nemnda kan ikke se at det er grunnlag for å anbefale at gebyret frafalles.

Vedtak

Transportklagenemnda Kollektivtransport finner ikke å kunne anbefale at klager gis medhold.

Nemndas representanter

Anne Austbø (leder)

Else Anette Grannes (Forbrukerrådet)

Kristoffer Sørli (Forbrukerrådet)

Hege Forsberg Krogh (Hedmark Trafikk)

Kristin Aarre (Ruter)